

Provedba Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i Japana

Stupanjem na snagu Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i Japana (u daljnjem tekstu Sporazum) počela su se primjenjivati Pravila o podrijetlu i postupci u vezi s podrijetlom koji se razlikuje od dosadašnjih Protokola o podrijetlu te se pojavilo niz pitanja. Na Odboru za pravila o podrijetlu i carinu (u daljnjem tekstu: CROCRM) između Europske komisije i japanske carine na prvom sastanku, održanom 26. lipnja 2019. godine Japan je uputio nekoliko pitanja Europskoj komisiji u vezi s provedbom Sporazuma te su o njima doneseni zaključci. Dogovoreno je da će Europska komisija obavijesti carinske službe država članica EU-a o zaključcima do kojih je došlo kao i da će i države članice o istome izvijestiti carinske službenike i privredu.

U nastavku dostavljamo zaključke koji se moraju uzeti u obzir pri provođenju Sporazuma EU-Japan.

1. Tvrdnja o podrijetlu

U skladu s člankom 3.17. stavkom 2. Poglavlja 3., tvrdnja o podrijetlu izdaje se na računu ili bilo kojem drugom komercijalnom dokumentu na kojem je proizvod s podrijetlom opisan dovoljno detaljno da ga se može identificirati. To znači da se tekst tvrdnje o podrijetlu može izdati na računu ili nekoj drugoj komercijalnoj ispravi. U članku 3.17. stavku 2. ne navodi se moguće korištenje „zasebnog dokumenta” za potrebe izdavanja tvrdnje o podrijetlu.

Na temelju zajedničkog dogovora između Europske komisije i japanske carine, tvrdnja o podrijetlu može se sastaviti na zasebnom dokumentu (npr. memorandumu), pod uvjetom da račun ili drugi komercijalni dokument sadrže poveznicu na taj zasebni dokument te da se taj zasebni dokument može smatrati sastavnim dijelom računa ili druge komercijalne isprave.

Tvrdnja o podrijetlu sastavljena na zasebnom dokumentu na kojem je poveznica na račun ili drugu komercijalnu ispravu ne može se prihvatiti za potrebe povlaštenog tarifnog postupanja.¹ To se odnosi i na tvrdnje o podrijetlu koje se koriste za pojedinačne pošiljke jednog ili više proizvoda i tvrdnje o podrijetlu koja se koristi za višestruke pošiljke istovjetnih proizvoda.

2. Potpis na tvrdnji o podrijetlu i preslika tvrdnje o podrijetlu

Pri izdavanju tvrdnje o podrijetlu koristi se jedna od jezičnih verzija teksta navedenog u Prilogu 3.-D. Iz navedenog priloga vidljivo je da izvoznik nije obvezan potpisati tvrdnju o podrijetlu. Dovoljan je naziv trgovačkog društva.

Stoga je tvrdnja o podrijetlu važeća bez potpisa i pečata izvoznika. Jednako tako, prilikom zahtjevanja preferencijalog podrijetla nije potrebno prilagati tvrdnju o podrijetlu u izvorniku.

---

¹ Isto je pojašnjeno u [Smjernicama za tvrdnju o podrijetlu](#) Europske komisije, koje navode da ista može biti sastavljena na zasebnom dokumentu te mora sadržavati poveznicu na račun ili drugi komercijalni dokument.

Navođenje referentnog broja u tvrdnji o podrijetlu

Kako je već navedeno, tekst tvrdnje o podrijetlu nalazi se u Prilogu 3.-D, Poglavlja 3. Tvrdnja o podrijetlu sastavlja se u skladu s fusnotama navedenim u spomenutom Prilogu. U skladu s fusnotom 2. izvoznici iz EU-a upisuju registracijski broj (broj REX-a) dok izvoznici iz Japana upisuju poslovni broj.²

Od japanskih izvoznika ne smije se zahtijevati da u tvrdnji o podrijetlu navode REX broj, u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u Europskoj uniji.

Europska komisija zatražit će od Japana da pojasni u kojim je slučajevima tvrdnja o podrijetlu, koja ne navodi poslovni broj poduzeća japanskog izvoznika, prihvatljiva. To bi spriječilo carinske vlasti u EU-u da dovode u pitanje autentičnost tih tvrdnji o podrijetlu koje nemaju poslovni broj poduzeća i slanje zahtjeva za provjeru u tu svrhu.

3. Višestruke pošiljke istovjetnih proizvoda

U članku 3.17. stavku 5. navodi se da se tvrdnja o podrijetlu može koristiti za: (a) jednu pošiljku jednog ili više proizvoda ili (b) višestruke pošiljke istovjetnih proizvoda uvezenih u ugovornu stranku tijekom bilo kojeg razdoblja koje nije dulje od 12 mjeseci.

Ako se tvrdnja o podrijetlu sastavlja za više pošiljaka istovjetnih proizvoda, carinska tijela ne smiju od uvoznika zahtijevati da za potrebe odobravanja povlaštenog tarifnog postupanja za svaku pojedinu pošiljku dostavi tvrdnju o podrijetlu, dovoljno je da se tvrdnja o podrijetlu za više pošiljaka istovjetnih proizvoda dostavi samo jednom (obično je to prva otprema istovjetnih proizvoda uvezenih u EU, a takva se tvrdnja o podrijetlu primjenjuje na sve istovjetne proizvode poslane iz Japana u EU tijekom određenog razdoblja).

Pojam istovjetnih proizvoda dodatno je pojašnjen u Smjernicama za tvrdnje o podrijetlu za višestruke pošiljke istovjetnih proizvoda te glasi kako slijedi:

Izjava o podrijetlu za višestruke pošiljke vrijedi samo za istovjetne proizvode, što znači da proizvodi u svakom pogledu odgovaraju onima opisanim u opisu proizvoda i koji dobivaju status proizvoda s podrijetlom pod istim uvjetima. Opis proizvoda na trgovačkom dokumentu koji se koristi za izradu izjave o podrijetlu za više isporuka stoga mora biti dovoljno detaljan da jasno identificira taj proizvod, ali i istovjetne proizvode koji će se naknadno uvesti u okviru te izjave.

Stoga, u slučaju uvoza u EU robe podrijetlom iz Japana, tvrdnja o podrijetlu može obuhvaćati nekoliko pošiljaka kako je predviđeno u članku 3.17 stavak 5 b, Poglavlja 3. i ne nužno samo jednu pošiljku. Za razliku od Kanade gdje se izjava o podrijetlu za višestruke pošiljke istovjetne robe podrijetlom iz Kanade može prihvatiti samo na prvu pošiljku robe u EU.

² U [Smjernicama za tvrdnju o podrijetlu](#) pojašnjeno je kako izvoznik treba postupiti ukoliko mu nije dodijeljen referentni broj.

5. Zahtjev za izdavanje potvrde o nepovlaštenom podrijetlu

U skladu s člankom 3.16. Poglavlja 3., zahtjev za povlašteno tarifno postupanje temelji se na *znanju uvoznika* za proizvode s podrijetlom ili na tvrdnji o podrijetlu koju je sastavio izvoznik. Japan je obavijestio Europsku komisiju da carinska tijela nekih država članica EU-a zahtijevaju da se pri uvozu dostave i dokazi o nepovlaštenom podrijetlu (Certificate of Origin).

Pružanje dokaza o nepovlaštenom podrijetlu nije propisano Sporazumom i ne bi se trebalo zahtijevati za potrebe odobravanja povlaštenog tarifnog postupanja na temelju Sporazuma između EU-a i Japana.

Međutim, ne može se isključiti potreba prilaganja potvrda o [nepovlaštenom podrijetlu](#) prilikom uvoza u EU proizvoda za koje su uvedeni posebni nepovlašteni uvozni režimi. To je iznimka, jer EU u vrlo ograničenom broju slučajeva zahtijeva podnošenje dokaza o nepovlaštenom podrijetlu.